

Fylkesmennene

Vår dato: 03.07.2015
Vår referanse: 15/1364 - 6
Deres dato:
Deres referanse:

Informasjon og oppfølgingspunkter som følge av jordbruks- og reindriftsavtalen 2015

Det vises til Prop. 127 S (2014-2015) om jordbruksoppgjøret og Innst. 385 S (2014-2015), samt Prop. S 68 (2014-2015) om reindriftsavtalen og Innst. 255 S (2014-2015). Det vises også til Stortingets behandling av sakene 17.6.2015.

Landbruksdirektoratet vil med dette informere om endringer og oppfølgingspunkter etter årets jordbruks- og reindriftsavtale. Endringer i forvaltningsmessige og økonomiske rammer for budsjettåret 2016, vil bli formidlet i fullmaktsbrevet i desember 2015. Endringer som gjelder søknadsomgangen 2015 for produksjonstilskudd vil innarbeides i veiledningsmaterialet og gjøres fortløpende tilgjengelig på fm-nett.no.

Landbruksdirektoratet legger til grunn at ansatte med ansvar for oppgaver knyttet innen landbruk og reindrift, setter seg inn i de endringer som er vedtatt på deres område som følge av jordbruks- og reindriftsavtalen og Stortingets behandling av sakene.

Dette brevet gir en kort omtale av de endringer som er vedtatt. Det gis henvisninger til proposisjonene for utdypende informasjon under de ulike tema. I tillegg gis det informasjon om hvordan fylkesmannen vil bli involvert i oppfølgingsarbeidet.

1. Jordbruksavtalen

Kvoteordningen for melk, kap. 5.2

Det er avsatt 500 000 liter kumelkkvote for salg til eiere av landbrukseiendom som har fått tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt. Søknadsfristen var 1.februar 2015. Kvoten hentes ved å utvide den totale kvotemengden. Det er Miljødirektoratet som gjennomfører søknadsprosessen.

Det vil ikke være anledning til å kjøpe statlig grunnkvote for geit i omsetningsrunden 2015.

Erstatninger, kap. 7.1

Ordningene med tilskudd til reparasjon av vinterskadd eng og erstatning for tap av bifolk, avvikles. Arealtilskudd til grovfôr i Nordland og store deler av Troms økes med 4 kr per dekar for å kompensere for bortfallet av tilskuddet til reparasjon av vinterskadd eng.

Tilskuddsordningene ble utredet til jordbruksoppgjøret 2015: [Tilskudd til vinterskadede eng og erstatning for bifolk](#).

Skogbruk, kap. 7.3.10

Bevilgningen til skogbruk videreføres med 214 mill. kr. for 2016. Fordelingen mellom de ulike virkemidlene vil gjøres etter drøftinger mellom avtalepartene, samt at næringsorganisasjonene i skogbruket inviteres med.

Miljø, kap 7.4

Helhetlig utredning av miljøvirkemidlene i jordbruket

I jordbruksoppgjøret 2014 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle utrede virkemidlene under miljøprogramsatsingen i jordbruket. Arbeidsgruppen leverte sin rapport 23.2.2015. I tråd med arbeidsgruppens anbefalinger er det i jordbruksoppgjøret 2015 bestemt enkelte endringer i miljøvirkemidlene som i hovedsak blir gjeldende fra 2016. For mer informasjon: [Helhetlig gjennomgang av miljøvirkemidler i jordbrukspolitikken](#).

Evaluering av areal- og kulturlandskapstilskuddet

Det skal gjennomføres en evaluering av areal- og kulturlandskapstilskuddet. Evalueringen skal belyse effektene av tilskuddet og i hvilken grad tilskuddene kan sies å bidra til ordningens formål. Evalueringen skal vurdere hvordan areal og kulturlandskapstilskuddet virker sammen med og forskjellig fra, andre typer virkemidler med hensyn til å holde arealer i drift og sikre miljøverdier, herunder å redusere næringsstofftap til omgivelsene. Evalueringen skal videre vurdere om det er hensiktsmessig innretning og omfang av miljøkravene i areal- og kulturlandskapstilskuddet. Norsk institutt for bioøkonomi skal gjennomføre evalueringen. Frist for å levere evalueringsrapporten er 31. oktober 2016.

Regionale miljøprogram (RMP):

Rammen for RMP reduseres med 8 mill. kr. til 428,5 mill. kr. Reduksjonen er en justering med utgangspunkt i behovet for søknadsomgangen 2014 med utbetaling 2015, som også danner prognose for utbetaling i 2016.

Tabell 1 Fylkesvis fordeling av midler til RMP for søknadsomgangen 2015 med utbetaling i 2016

Fylker	Fylker	Fylker
Østfold	41,2	Rogaland 32,0
Akershus/Oslo	51,0	Hordaland
Hedmark	42,3	Sogn og Fjordane
Oppland	53,3	Møre og Romsdal
Buskerud	22,3	Sør-Trøndelag
Vestfold	17,2	Nord-Trøndelag
Telemark	11,4	Nordland
Aust-Agder	4,2	Troms
Vest-Agder	6,4	Finnmark
	Sum	428,5

I tillegg avvikles følgende tilskuddsordninger i RMP for søknadsåret 2016 med utbetaling i 2017:

- Tilskudd til lett høsthavring
- Tilskudd til ingen/utsatt jordarbeiding i erosjonssone 1 og 2 innen nedbørfelt der vassdrag ikke er prioritert.
- Tilskudd til stubb i områder med jordtap (egen ordning i Nordland).

Frigjorte midler som følge av dette skal benyttes til tiltak som stimulerer reduserte utslipp til luft og vann.

Tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser skal være en felles nasjonal ordning fra søknadsåret i 2016, noe som innebærer at tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser utgår fra RMP fra søknadsåret 2016.

Ovennevnte endringer er i tråd med forslag i utredningen av miljøvirkemidlene i jordbruket.

Grunnet utviklingen av eStil som forvaltningssystem for produksjonstilskudd, forlenges inneværende RMP-periode 2013-2017 til å gjelde ut 2017.

Utsiktsrydding i kulturlandskapet

Det skal etableres en ny tilskuddsordning for rydding av kulturlandskap, veikanter og utsiktspunkt av særlig verdifull karakter sett fra landbrukets og reiselivsnæringens side. Hovedformålet med ordningen skal være å bidra til utsyn og fremme verdier knyttet til kulturlandskapet, samt å gi klimagevinster ved at rydningsvirket skal brukes til bioenergiformål der dette er mulig.

Det avsettes 20 mill. kr. til tiltaket for 2016 og ordningen avgrenses til fylkene Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Landbruksdirektoratet vil fordele midlene til fylkesmannen basert på aktuelle innmeldte prosjekter i fylkene. Fylkesmannen får vedtaksmyndighet for de konkrete prosjektene innenfor de tildelte rammene fra Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet vil høsten 2015 utarbeide retningslinjer for bruk av midlene, og representanter fra de tre aktuelle fylkene kan bli trukket med i dette arbeidet.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), inkl. tilskudd til drenering:

Rammen for SMIL videreføres med 95 mill. kr i 2016. Muligheten til å gi tilskudd til freda bygninger avvikles. Bevilgningen til tilskudd til drenering reduseres med 20 mill. kr, til 80 mill. kr. Bakgrunnen for reduksjonen er at det gjenstår 87 mill. kr. som ikke er benyttet i 2014. Dreneringsordningen utvides til å omfatte alle planerte arealer, innbefattet planerte arealer som ikke er drenert fra før. Fylkesmannen skal fortsette å formidle og informere om ordningen.

Investeringsstøtte til tiltak i beiteområder:

Rammen for investeringsstøtte til tiltak i beiteområder videreføres med 9 mill. kr. Midlene skal gå til fysiske installasjoner i beiteområder, elektronisk overvåkningsutstyr og til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Midlene skal ses i sammenheng med midler til konfliktdependende tiltak mot rovviltskader over Klima- og miljødepartementets budsjett.

Klima- og miljøprogrammet – bærekraftig jordbruk gjennom god agronomi

Klima og miljøprogrammet videreføres med 18 mill. kr. Fordeling mellom sentrale og regionale midler vil bli drøftet med avtalepartene i eget møte.

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene er begge sektorovergripende satsinger basert på midler fra både Jordbruksavtalen og Klima og miljødepartementets budsjett. Det er naturlig at disse ordningene ses i sammenheng. Ordningene slås derfor sammen til én ordning. Landbruksdirektoratet få koordineringsansvaret for ordningen sammen med Miljødirektoratet og Riksantikvaren. Avsetningen på ordningen er til sammen 9 mill. kr.

over jordbruksavtalen under forutsetning av at Klima- og miljødepartementet viderefører sine bevilgninger. Det skal høsten 2015 utarbeides forskrift for den nye ordningen, og enkelte representanter fra fylkesmennene kan bli trukket med i arbeidet.

Økologisk produksjon og forbruk, kap 7.5

Stortinget har fastsatt et mål om at 15 pst. av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk i 2020. Samlet avsetning til økologisk produksjon over jordbruksoppgjøret er 152,7 mill. kroner.

Økt satsing på produksjon av økologiske grønnsaker, frukt og bær

Satsen for arealtilskudd til produksjon av økologiske grønnsaker, frukt og bær økes med 275 kroner per dekar til 1275 kr. per dekar.

Nærmere om utviklingstiltak innen økologisk landbruk :

Rammen for Utviklingstiltak innen økologisk landbruk er uendret fra 2015 med 30 mill.kr. Fordelingen er som følger:

- 15 mill kr til foregangsfylkesatsingen, dvs. samme nivå som i 2015.
- 0,5 mill kr til en utredning som omhandler utfordringene innen produksjon og marked for økologisk frukt, bær og grønnsaker. Landbruksdirektoratet får i oppdrag å gjennomføre utredningen, som skal ferdigstilles til jordbruksoppgjøret 2016.
- Øvrige midler, dvs. ca. 15 mill kroner som forvaltes av Landbruksdirektoratet, skal lyses ut til nasjonale prosjekter.

Videre oppfølging av utviklingsmidlene innen økologisk landbruk skal gjøres i dialog med avtalepartene. Det kommuniseres direkte med foregangsfylkene i aktuelle saker.

Produksjonstilskudd, kap 7.10

Tilskudd til innmarksbeiter

Kravet om at innmarksbeiteareal skal ha permanente gjerder mot utmark er fjernet. Omregningsfaktoren for innmarksbeite videreføres med 0,6. Det legges til grunn at forvaltningen fører en streng praksis med henblikk på å godkjenne nye innmarksbeitearealer.

Ny tilskuddsordning til bevaringsverdige husdyrraser

Den nasjonale tilskuddsordningen for bevaringsverdige storferaser skal utvides til også å omfatte småfe og hest. Dette skjer på bakgrunn av forenklingsforslag fra arbeidsgruppen som har utredet miljøvirkemidlene. Landbruksdirektoratet er gitt i oppgave å utforme utkast til forskrift for tilskuddsordningen i samarbeid med Norsk Genressurscenter, slik at den kan iverksettes fra søknadsåret i 2016 med utbetaling i 2017. Tiltaket skal dermed ikke inngå i RMP fra søknadsåret 2016.

Se omtale av endringer i veiledningsheftet for produksjonstilskudd

Vi viser for øvrig til omtale i veiledningsheftet om søknad om produksjonstilskudd i jordbruket og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Der omtales kort de endringene som er gjort på området for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.

Velferdsordninger, kap 7.11

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Tilskuddsordningen til avløsning ved ferie og fritid styrkes ved å øke satsene med 1 prosent, og øke maksimalbeløpet med 700 kr til 74 200 per jordbruksbedrift.

Tilskudd til avløsning ved sykdom:

Dagens maksimalsatser for tilskudd ved avløsning ved sykdom videreføres. Som følge av ny forskrift for tilskuddsordningen av 19. desember 2014 og nært forestående endringer i denne, vil det i løpet av sommeren 2015 komme nytt søknadsskjema og ny saksbehandlingsblankett, samt veiledning til disse. Ordningen skal evalueres med sikte på forenkling for å oppnå en mindre krevende forvaltning og mer forutsigbarhet for tilskuddssøkerne. Landbruksdirektoratet skal gjennomføre evalueringen. Med grunnlag i evalueringen skal Landbruksdirektoratet fremlegge en rapport til jordbruksoppjøret i 2016.

Tilskudd til landbruksvikarordningen

Ordningen videreføres med dagens satser.

Tilskudd til sykepengeordningen i landbruket

Landbruksdirektoratet avga rapporten [Gjennomgang av sykepengeordningen for jordbrukere](#) til jordbruksoppjøret i 2015. Ordningen videreføres i 2016 og skal vurderes sammen med tilskudd avløsning ved sykdom og fødsel m.v. til jordbruksoppjøret 2016.

Tilskudd til veterinærreiser, kap. 7.12.3

Bevilgningen til tilskudd til veterinærreiser styrkes med 6,1 millioner kroner i 2016, noe som tilsvarer en satsøkning på 1,6 kroner per km. ved bruk av eget fremkomstmiddel og 30 kroner per time ved bruk av leid skyss og rutegående transportmiddel fra 1.1.2016. Som følge av ny forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk, er det innført et tilskuddstak per km. ved bruk av leid skyssbåt som ble fastsatt i jordbruksavtalen. Taket er satt til 100 kroner per km, og er gjeldende fra 1. juli 2015.

Landbruksdirektoratet skal evaluere nivået på tilskuddstaket til jordbruksoppjøret 2016.

2. Reindrifftsavtalen

Utestenging fra vinterbeiter i Sverige

For å finansiere tiltak for distrikter som er utestengt fra vinterbeiter i Sverige sesongen 2014/15, omdisponeres det 2,1 mill. kr. fra kap. 1142 post 71 til kap. 1151 post 51. Retningslinjene endres slik at det åpnes for å kunne gi økonomisk støtte til de aktuelle reindistriktene.

Reindriftens arealbrukskart

Det er avsatt 2,5 mill. kr. til utvikling av reindriftens arealbrukskart. Målet er at reindriftens arealbrukskart utvikles til å bli helhetlige og dynamiske kart til bruk for reindrifftsnaeringen, offentlig forvaltning, planmyndigheter og utbyggere. Kartene skal danne grunnlag for innsyn i reindriftens arealbruk og være et sentralt saksbehandlingsverktøy i analyser og tematiske fremstillinger i saker hvor reindriften blir berørt.

Det skal gjennomføres flere delprosjekter i utviklingsarbeidet. Landbruksdirektoratet er ansvarlig for arbeidet. Fylkesmannen er involvert i arbeidet.

Forprosjekt knyttet til telling av rein

Det settes av 700 000 kr. til et forprosjekt knyttet til telling av rein. Telling av rein er ressurskrevende for både reindriften og forvaltningen. Slik dagens tellinger gjennomføres, er det kun mulig å få kontrolltelt et fåtall av distriktene per år.

Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av fire representanter, hvorav to representanter oppnevnes av Norske Reindriftssamers Landsforbund og to representanter oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet. Landbruksdirektoratet er sekretariat for arbeidet. Arbeidsgruppen skal legge frem sin rapport innen 1. desember 2015.

Tiltak for internkontroll og selvstyre

Det er avsatt 1 mill. kr. til tiltak for internkontroll og selvstyre. Landbruksdirektoratet arbeider med flere tiltak for å styrke reindrifftsnaeringens evne til selvstyre og internkontroll. Enkelte av disse tiltakene skal finansieres over reindrifftsavtalen. Dette gjelder gjennomføring av seminarer om utvikling av lokalt selvstyre både for alle distriktsstyrene og alle siddaandelslederne, samt gjennomføring av et pilotprosjekt for utvikling av lokalt styre for et geografisk område. Landbruksdirektoratet arbeider i tillegg med å teste ut et opplegg for mekling i reindrifftsnaeringen.

Prosjektplan og mandat utarbeides av Landbruksdirektoratet.

Prosjekt – Fjerning av gammelt gjerdemateriell og ulovlige gjerder

Det er satt av 1,8 mill. kr. til et prosjekt som har til formål å få fjernet gammelt gjerdemateriell og ulovlige gjerder. Ordningen er tidsavgrenset og knyttet til driftsåret 2015/16. Gjennom ordningen kan reinbeitedistriktene søke om økonomisk støtte til fjerning av gammelt gjerdemateriell. For driftsåret 2015/16 er Troms og Nordland prioritert.

Premming av rein

Premming av rein gjennomføres innenfor de rammer som ble gitt når anbudet for sesongen 2015/16 ble utlyst. Ved utlysning av fremtidige anbud skal det legges inn justering i seilingsplanen i samsvar med prammegruppas forslag.

Reindrifftsanlegg

Avtalepartene er enige om å videreføres satsene for tilskudd til anlegg. Vilåårene for å motta tilskudd videreføres.

Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

Det settes i en oppstartsfase av 1 mill. kr. for første år av et treårig prosjekt knyttet til lærings- og omsorgsbaserte tjenester. Hensikten med gjennomføringen av prosjektet er å få et grunnlag for å vurdere om ordningen skal gjøres permanent. Det oppnevnes en arbeidsgruppe som skal bestå av fire representanter, hvorav to oppnevnes av Norske Reindriftssamers Landsforbund og to oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet. Fylkesmannen er sekretariat for arbeidsgruppen.

Reindriftsfaglig medvirkning og deltakelse i regional forvaltning

Det settes av midler over Reindriftens utviklingsfond (RUF) som gir reindriften mulighet til å søke økonomisk støtte til deltakelse i den regionale forvaltningen. Målet er at dette skal bidra til at det legges til rette for samisk og reindriftsfaglig medvirkning i den regionale forvaltningen.

Distriktstilskudd

For å dokumentere driften innenfor det enkelte tamreinlaget og for å likebehandle tamreinlagene med reinbeitedistriktene, innføres det krav om at tamreinlagene skal utarbeide plan med de samme opplysninger som i reinbeitedistriktenes distriktsplaner.

Nytt klassifiseringssystem for reinsdyrslakt

Innføring av nytt klassifiseringssystem for reinsdyrslakt ble vedtatt innført ved reindrifftsavtaleforhandlingene i 2013. Den nye klassifiseringen (innføring av EUROP-klassifisering) er klar til kommende slaktesesong. Slakteriene vil benytte allerede eksisterende terminalløsninger i markedet, og tilpasse disse til registrering av EUROP-klassifisering. Tilpasningene vil skje i samsvar med spesifikasjoner fra Animalia, og de vil få daglige rapporter som brukes til å følge opp eventuelle avvik i klassifiseringen hos enkeltaktører (den enkelte klassifisør).

Det er avklart med Landbruks- og matdepartementet at slakteriene gis anledning til å søke RUF om støtte til innkjøp av nye terminalløsninger, eller tilpasninger av eksisterende. Landbruksdirektoratet vil sende slakteriene nødvendig informasjon om støtte via RUF umiddelbart etter ferien. Det kan påregnes en støtte på ca. 50 000 kr pr slakteri for innkjøp/tilpasning av terminalløsning.

Rapportering av slaktejournal til direktoratet for kommende slaktesesong vil skje slik som tidligere, ved at slakteriene sender rapport til direktoratet i påfølgende måned. Rapporten må tilpasses noe pga. nye koder for klassifisering. For øvrig vil Landbruksdirektoratet fortløpende hente ut slaktestatistikk for rein fra klassifiseringsrapporteringen som sendes

Animalia, slik at vi bl.a. kan betjene Markedsutvalget for rein med vurderinger underveis i sesongen. Rapportering av lagerbeholdning av reinkjøtt vil også skje slik som tidligere år.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Geir Grønningsæter
direktør, avd. ressurs og areal

Berit Lundamo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold